ЗМІСТ

Закон України "Про освіту", Закон України "Про вищу освіту". Юрінком Інтер

Подивитись анотацію та купити на **jurkniga.ua**

Анотація

Цей Закон регулює суспільні відносини, що виникають у процесі реалізації конституційного права людини на освіту, прав та обов'язків фізичних і юридичних осіб, які беруть участь у реалізації цього права, а також визначає компетенцію державних органів та органів місцевого самоврядування у сфері освіти.

Закони звірені з текстом нормативно-правових актів бази даних Верховної Ради України «Законодавство України».

ЗАКОН УКРАЇНИ
Про освіту

ЗАКОН УКРАЇНИ
Про вищу освіту

Чинне законодавство зі змінами та доповненнями
станом на 16 листопада 2026 року

Офіційний текст

ЮРІНКОМ ІНТЕР
Київ – 2026

УДК 378(477)(094.5)
З-19

Джерело документа (Закон України «Про освіту») – https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text

Джерело документа (Закон України «Про вищу освіту») **–** https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text

Увага! Копіювання вбиває книгу

Закон України «Про освіту» ; Закон України «Про вищу освіту».
З-19 Офіційний текст. Київ : Юрінком Інтер, 2026. 292 с.

ISBN 978-617-8799-72-4

Цей Закон регулює суспільні відносини, що виникають у процесі реалізації конституційного права людини на освіту, прав та обов'язків фізичних і юридичних осіб, які беруть участь у реалізації цього права, а також визначає компетенцію державних органів та органів місцевого самоврядування у сфері освіти

Закони звірені з текстом нормативно-правових актів бази даних Верховної Ради України «Законодавство України».

УДК 378(477)(094.5)

Видавництво «Юрінком Інтер» прагне сталого майбутнього для нашого бізнесу, наших читачів і нашої планети. Ця книга виготовлена з паперу, сертифікованого Forest Stewardship Council®

ISBN 978-617-8799-72-4

© Юрінком Інтер, 2026

Розділ І
ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Стаття 1. Основні терміни та їх визначення

1. У цьому Законі терміни вживаються в такому значенні:

1) автономія – право суб'єкта освітньої діяльності на самоврядування, яке полягає в його самостійності, незалежності та відповідальності у прийнятті рішень щодо академічних (освітніх), організаційних, фінансових, кадрових та інших питань діяльності, що провадиться в порядку та межах, визначених законом;

2) академічна свобода – самостійність і незалежність учасників освітнього процесу під час провадження педагогічної, науково-педагогічної, наукової та/або інноваційної діяльності, що здійснюється на принципах свободи слова, думки і творчості, поширення знань та інформації, вільного оприлюднення і використання результатів наукових досліджень з урахуванням обмежень, установлених законом;

2^1) безпечне освітнє середовище – сукупність умов у закладі освіти, що унеможливлюють заподіяння учасникам освітнього процесу фізичної, майнової та/або моральної шкоди, зокрема внаслідок недотримання вимог санітарних, протипожежних та/або будівельних норм і правил, законодавства щодо кібербезпеки, захисту персональних даних, безпечності та якості харчових продуктів та/або надання неякісних послуг з харчування, шляхом фізичного та/або психологічного насильства, експлуатації, дискримінації за будь-якою ознакою, приниження честі, гідності, ділової репутації (зокрема шляхом булінгу (цькування), поширення неправдивих відомостей тощо), пропаганди та/або агітації, у тому числі з використанням кіберпростору, а також унеможливлюють вживання на території та в приміщеннях закладу освіти алкогольних напоїв, тютюнових виробів, наркотичних засобів, психотропних речовин;

{Частину першу статті 1 доповнено пунктом 2^1 згідно із Законом № 1658-IX від 15.07.2021}

3) безоплатна освіта – освіта, яка здобувається особою за рахунок коштів державного та/або місцевих бюджетів згідно із законодавством;

{Пункт 3^1 частини першої статті 1 виключено на підставі Закону № 3792-IX від 06.06.2024}

4) викладацька діяльність – діяльність, яка спрямована на формування знань, інших компетентностей, світогляду, розвиток інтелектуальних і творчих здібностей, емоційно-вольових та/або фізичних якостей здобувачів освіти (лекція, семінар, тренінг, курси, майстер-клас, вебінар тощо), та яка провадиться педагогічним (науково-педагогічним) працівником, самозайнятою особою (крім осіб, яким така форма викладацької діяльності заборонена законом) або

іншою фізичною особою на основі відповідного трудового або цивільно-правового договору;

5) електронний підручник (посібник) – електронне навчальне видання із систематизованим викладом навчального матеріалу, що відповідає освітній програмі, містить цифрові об'єкти різних форматів та забезпечує інтерактивну взаємодію;

5^{1}) підручник – вид навчальної літератури, що містить систематизований виклад навчального матеріалу та завдання для досягнення певних результатів навчання відповідно до модельної та/або навчальної програми (для повної загальної середньої освіти), складовою якого є інтерактивний електронний додаток, вимоги до якого встановлює центральний орган виконавчої влади у сфері освіти і науки;

{Частину першу статті 1 доповнено пунктом 5^{1} згідно із Законом № 1951-IX від 14.12.2021 – набирає чинності з 01.01.2024}

6) заклад освіти – юридична особа публічного чи приватного права, основним видом діяльності якої є освітня діяльність;

7) засновник закладу освіти – орган державної влади від імені держави, відповідна рада від імені територіальної громади (громад), фізична та/або юридична особа, рішенням та за рахунок майна яких засновано заклад освіти або які в інший спосіб відповідно до законодавства набули прав і обов'язків засновника;

8) здобувачі освіти – вихованці, учні, студенти, курсанти, слухачі, стажисти, аспіранти (ад'юнкти), інші особи, які здобувають освіту за будь-яким видом та формою здобуття освіти;

{Пункт 8 частини першої статті 1 із змінами, внесеними згідно із Законом № 1369-IX від 30.03.2021}

8-1) здорове освітнє середовище – сукупність умов, заходів і правил у закладі освіти, що спрямовані на формування культури здорового способу життя (знань, навичок, здатності та усвідомленої потреби) в усіх учасників освітнього процесу і зміцнення здоров'я здобувачів освіти у безпечному освітньому середовищі, зокрема шляхом організації оптимального розподілу рухової активності, фізичних та інтелектуальних навантажень і відпочинку, психологічного та/або психолого-педагогічного супроводу, формування культури особистої гігієни, здорового харчування, безпекового, екологічного мислення та поведінки, у тому числі в інформаційному (зокрема цифровому) середовищі, культури діалогу та ненасильницької, безконфліктної комунікації, проведення профілактичних і просвітницьких заходів, застосування ергономічних підходів у створенні освітнього середовища;

{Частину першу статті 1 доповнено пунктом 8^{1} згідно із Законом № 3788-IX від 06.06.2024}

9) індивідуальна освітня траєкторія – персональний шлях реалізації особистісного потенціалу здобувача освіти, що ґрунтується на виборі здобувачем освіти видів, форм і темпу здобуття освіти, суб'єктів освітньої діяльності та запропонованих ними освітніх програм, навчальних дисциплін і рівня їх

Зміст

ЗАКОН УКРАЇНИ
Про освіту

Розділ I
ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Стаття 1. Основні терміни та їх визначення 5
Стаття 2. Законодавство України про освіту 10
Стаття 3. Право на освіту 10
Стаття 4. Забезпечення права на безоплатну освіту 11
Стаття 5. Державна політика у сфері освіти 12
Стаття 6. Засади державної політики у сфері освіти та принципи освітньої діяльності 12
Стаття 7. Мова освіти 14
Стаття 8. Види освіти 15
Стаття 9. Форми здобуття освіти 16

Розділ II
СТРУКТУРА ОСВІТИ

Стаття 10. Складники та рівні освіти 17
Стаття 11. Дошкільна освіта 18
Стаття 12. Повна загальна середня освіта 19
Стаття 13. Територіальна доступність повної загальної середньої освіти 20
Стаття 14. Позашкільна освіта 21
Стаття 15. Професійна освіта 22
Стаття 16. Фахова передвища освіта 23
Стаття 17. Вища освіта 24
Стаття 18. Освіта дорослих 24
Стаття 19. Освіта осіб з особливими освітніми потребами 25
Стаття 20. Інклюзивне навчання 26
Стаття 21. Спеціалізована освіта 27

Розділ III
ЗАКЛАДИ ОСВІТИ

Стаття 22. Організаційно-правовий статус закладів освіти 32
Стаття 23. Автономія закладу освіти 33
Стаття 24. Управління закладом освіти 33

Стаття 25. Права і обов'язки засновника закладу освіти 33
Стаття 26. Керівник закладу освіти 35
Стаття 27. Колегіальні органи управління закладів освіти. 37
Стаття 28. Громадське самоврядування в закладі освіти 37
Стаття 29. Наглядова (піклувальна) рада закладу освіти 37
Стаття 30. Прозорість та інформаційна відкритість закладу освіти 38
Стаття 31. Особливості відносин між закладами освіти та політичними партіями (об'єднаннями) і релігійними організаціями 40

Розділ IV
СТАНДАРТИ ОСВІТИ, ОСВІТНІ ПРОГРАМИ, КВАЛІФІКАЦІЇ ТА ДОКУМЕНТИ ПРО ОСВІТУ

Стаття 32. Стандарти освіти. 41
Стаття 33. Освітня програма 41
Стаття 34. Кваліфікації 42
Стаття 35. Національна рамка кваліфікацій 43
Стаття 37. Національна система кваліфікацій 44
Стаття 38. Національне агентство кваліфікацій 44
Стаття 39. Професійні стандарти 46
Стаття 39^1. Галузеві ради з розроблення професійних стандартів. 46
Стаття 40. Документи про освіту 47
Стаття 40^1. Особливості визнання результатів навчання осіб, які проживали на тимчасово окупованій території України 48

Розділ V
ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ

Стаття 41. Система забезпечення якості освіти 49
Стаття 42. Академічна доброчесність 51
Стаття 44. Акредитація освітньої програми 52
Стаття 45. Інституційний аудит 52
Стаття 46. Інституційна акредитація 53
Стаття 47. Зовнішнє незалежне оцінювання 54
Стаття 48. Моніторинг якості освіти 55
Стаття 49. Громадська акредитація закладу освіти 55
Стаття 50. Атестація педагогічних працівників 56
Стаття 51. Сертифікація педагогічних працівників 56

Розділ VI
УЧАСНИКИ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ

Стаття 52. Категорії учасників освітнього процесу 57

Стаття 53. Права та обов'язки здобувачів освіти 58
Стаття 54. Права та обов'язки педагогічних, науково-педагогічних і наукових працівників, інших осіб, які залучаються до освітнього процесу 60
Стаття 55. Права та обов'язки батьків здобувачів освіти 63
Стаття 56. Державні гарантії здобувачам освіти 64
Стаття 57. Державні гарантії педагогічним і науково-педагогічним працівникам 65
Стаття 57[1]. Державні гарантії в умовах воєнного стану, надзвичайної ситуації або надзвичайного стану 67

Розділ VII
ОСВІТА, ПРОФЕСІЙНИЙ РОЗВИТОК ТА ОПЛАТА ПРАЦІ ПЕДАГОГІЧНИХ І НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ

Стаття 58. Вимоги до освіти та професійної кваліфікації педагогічного працівника закладу освіти 68
Стаття 59. Професійний розвиток та підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників 69
Стаття 60. Робочий час педагогічних і науково-педагогічних працівників 70
Стаття 61. Оплата праці педагогічних і науково-педагогічних працівників 71

Розділ VIII
УПРАВЛІННЯ ТА КОНТРОЛЬ У СФЕРІ ОСВІТИ

Стаття 62. Органи управління у сфері освіти 72
Стаття 63. Повноваження Кабінету Міністрів України 73
Стаття 64. Повноваження центрального органу виконавчої влади у сфері освіти і науки 74
Стаття 65. Повноваження державних органів, до сфери управління яких належать заклади освіти 77
Стаття 66. Повноваження органів місцевого самоврядування, Верховної Ради Автономної Республіки Крим 77
Стаття 67. Повноваження органів із забезпечення якості освіти 79
Стаття 68. Відкритість органів управління у сфері освіти 81
Стаття 69. Державний нагляд (контроль) у сфері освіти 81
Стаття 70. Громадське самоврядування та державно-громадське управління у сфері освіти 82
Стаття 71. Громадський нагляд (контроль) у сфері освіти 83
Стаття 72. Освітня статистика 84
Стаття 73. Інститут освітнього омбудсмена 85

Розділ IX
ІНФРАСТРУКТУРА ОСВІТИ

Стаття 74. Єдина державна електронна база з питань освіти 86
Стаття 74[1]. Автоматизований інформаційний комплекс освітнього менеджменту 88
Стаття 75. Наукове і методичне забезпечення освіти 89
Стаття 76. Психологічна служба та соціально-педагогічний патронаж у системі освіти 93
Стаття 77. Організація медичного обслуговування та реабілітація в системі освіти 93
Стаття 77[1]. Організація надання освітніх послуг у закладах охорони здоров'я 94

Розділ X
ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНІ ВІДНОСИНИ У СФЕРІ ОСВІТИ

Стаття 78. Фінансування системи освіти 94
Стаття 79. Фінансово-господарська діяльність закладів освіти та установ, організацій, підприємств системи освіти 96
Стаття 80. Майно закладів освіти та установ, організацій, підприємств системи освіти 98
Стаття 81. Співпраця з приватним інвестором з метою розвитку освіти і науки 100

Розділ XI
МІЖНАРОДНЕ СПІВРОБІТНИЦТВО

Стаття 82. Міжнародне співробітництво у системі освіти 101
Стаття 83. Участь у міжнародних дослідженнях якості освіти 102
Стаття 84. Міжнародна академічна мобільність 103

Розділ XII
ПРИКІНЦЕВІ ТА ПЕРЕХІДНІ ПОЛОЖЕННЯ 103

ЗАКОН УКРАЇНИ
Про вищу освіту

Розділ I
ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Стаття 1. Основні терміни та їх визначення 149
Стаття 2. Законодавство України про вищу освіту 154
Стаття 3. Державна політика у сфері вищої освіти 155
Стаття 4. Право на вищу освіту. 157

Розділ II
РІВНІ, СТУПЕНІ ТА КВАЛІФІКАЦІЇ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Стаття 5. Рівні та ступені вищої освіти 159
Стаття 6. Атестація здобувачів вищої освіти 163
Стаття 7. Документи про вищу освіту 165
Стаття 8. Єдина державна електронна база з питань освіти 166

Розділ III
ЛІЦЕНЗІЙНІ УМОВИ ТА СТАНДАРТИ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Стаття 9. Ліцензійні умови, галузі знань та спеціальності 167
Стаття 9^1. Освітні програми. 167
Стаття 10. Стандарти вищої освіти. 169

Розділ IV
УПРАВЛІННЯ У СФЕРІ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Стаття 11. Система вищої освіти 171
Стаття 12. Управління у сфері вищої освіти. 172
Стаття 13. Повноваження центрального органу виконавчої влади у сфері освіти і науки, інших органів, до сфери управління яких належать заклади вищої освіти. 173
Стаття 14. Повноваження органів влади Автономної Республіки Крим та органів місцевого самоврядування, до сфери управління яких належать заклади вищої освіти 179
Стаття 15. Повноваження засновника (засновників) закладу вищої освіти. 179

Розділ V
ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Стаття 16. Система забезпечення якості вищої освіти 180
Стаття 17. Статус Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти. 182

Стаття 18. Повноваження Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти 182
Стаття 19. Склад Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти 183
Стаття 20. Діяльність Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти. 187
Стаття 21. Галузеві експертні ради Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти 188
Стаття 22. Фінансування Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти 189
Стаття 23. Незалежні установи оцінювання та забезпечення якості вищої освіти 190
Стаття 24. Ліцензування освітньої діяльності 190
Стаття 25. Акредитація освітньої програми 194
Стаття 25[1]. Інституційна акредитація закладу вищої освіти. 196

Розділ VI
ЗАКЛАДИ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Стаття 26. Основні завдання закладу вищої освіти 197
Стаття 27. Правовий статус закладу вищої освіти 198
Стаття 28. Типи закладів вищої освіти 199
Стаття 29. Національний заклад вищої освіти 200
Стаття 30. Дослідницький університет 200
Стаття 31. Утворення, реорганізація та ліквідація закладу вищої освіти 201
Стаття 32. Принципи діяльності, основні права та обов'язки закладу вищої освіти 202
Стаття 33. Структура закладу вищої освіти 205

Розділ VII
УПРАВЛІННЯ ЗАКЛАДОМ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Стаття 34. Керівник закладу вищої освіти 209
Стаття 35. Керівник факультету, навчально-наукового інституту, кафедри 211
Стаття 36. Вчена рада 212
Стаття 37. Наглядова рада 214
Стаття 38. Робочі та дорадчі органи 215
Стаття 39. Органи громадського самоврядування закладів вищої освіти 215
Стаття 40. Студентське самоврядування 217

Стаття 41. Наукові товариства студентів (курсантів, слухачів), аспірантів, докторантів і молодих вчених 220
Стаття 42. Обрання, призначення та звільнення з посади керівника закладу вищої освіти 221
Стаття 43. Призначення на посаду та звільнення з посади керівника факультету (навчально-наукового інституту) закладу вищої освіти 224

Розділ VIII
ДОСТУП ДО ВИЩОЇ ОСВІТИ, ПРИЙОМ, ВІДРАХУВАННЯ, ПЕРЕРИВАННЯ НАВЧАННЯ, ПОНОВЛЕННЯ І ПЕРЕВЕДЕННЯ ОСІБ, ЯКІ НАВЧАЮТЬСЯ У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Стаття 44. Умови прийому на навчання для здобуття вищої освіти. 225
Стаття 45. Зовнішнє незалежне оцінювання 231
Стаття 46. Відрахування, переривання навчання, поновлення і переведення здобувачів вищої освіти 234

Розділ IX
ОРГАНІЗАЦІЯ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ

Стаття 47. Освітній процес 236
Стаття 48. Мова освітнього процесу в закладах вищої освіти 236
Стаття 49. Форми здобуття освіти в закладах вищої освіти 237
Стаття 50. Форми організації освітнього процесу та види навчальних занять 238
Стаття 51. Практична підготовка осіб, які навчаються у закладах вищої освіти 238

Розділ X
УЧАСНИКИ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ

Стаття 52. Категорії учасників освітнього процесу 239
Стаття 53. Науково-педагогічні, педагогічні та наукові працівники закладів вищої освіти 239
Стаття 53[1]. Працівники клінічних баз закладів вищої освіти, університетських клінік та університетських лікарень. 240
Стаття 54. Вчені звання наукових і науково-педагогічних працівників 240
Стаття 55. Посади наукових, науково-педагогічних і педагогічних працівників закладів вищої освіти та порядок їх заміщення .. 240
Стаття 56. Робочий час науково-педагогічних, наукових і педагогічних працівників 241
Стаття 57. Права науково-педагогічних, наукових і педагогічних працівників 242

Стаття 58. Обов'язки науково-педагогічних, наукових і педагогічних працівників 243
Стаття 59. Гарантії науково-педагогічним, науковим, педагогічним та іншим працівникам закладів вищої освіти 244
Стаття 60. Післядипломна освіта, підвищення кваліфікації та стажування педагогічних і науково-педагогічних працівників 244
Стаття 61. Особи, які навчаються у закладах вищої освіти 245
Стаття 62. Права осіб, які навчаються у закладах вищої освіти 246
Стаття 63. Обов'язки осіб, які навчаються у закладах вищої освіти 250
Стаття 64. Працевлаштування випускників закладів вищої освіти 250

Розділ XI
НАУКОВА, НАУКОВО-ТЕХНІЧНА, МИСТЕЦЬКА ТА ІННОВАЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Стаття 65. Мета і завдання наукової, науково-технічної, мистецької та інноваційної діяльності у закладах вищої освіти. 251
Стаття 66. Інтеграція наукової, науково-технічної та інноваційної діяльності закладів вищої освіти і наукових установ Національної академії наук України, національних галузевих академій наук. 252
Стаття 67. Організація наукової, науково-технічної та інноваційної діяльності 253
Стаття 68. Організаційні форми провадження наукової, науково-технічної та інноваційної діяльності 254
Стаття 69. Права інтелектуальної власності та їх захист 255

Розділ XII
ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНІ ВІДНОСИНИ У СФЕРІ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Стаття 70. Матеріально-технічна база і правовий режим майна закладів вищої освіти 255
Стаття 71. Фінансування закладів вищої освіти 258
Стаття 72. Формування та розміщення державного замовлення 259
Стаття 72^2. Державні гранти 261
Стаття 73. Платні послуги у сфері вищої освіти 264

Розділ XIII
МІЖНАРОДНЕ СПІВРОБІТНИЦТВО

Стаття 74. Державна політика щодо міжнародного співробітництва у сфері вищої освіти 266

Стаття 75. Основні напрями міжнародного співробітництва у сфері вищої освіти 267
Стаття 76. Зовнішньоекономічна діяльність у сфері вищої освіти 267

Розділ XIV
КОНТРОЛЬ У СФЕРІ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Стаття 77. Державний контроль у сфері вищої освіти 268
Стаття 78. Громадський контроль у сфері вищої освіти 268
Стаття 79. Відкритість прийняття рішень і провадження діяльності у сфері вищої освіти 268

Розділ XV
ПРИКІНЦЕВІ ТА ПЕРЕХІДНІ ПОЛОЖЕННЯ 269

ЮРКНИГА
від теорії до практики

Перейти на сайт →